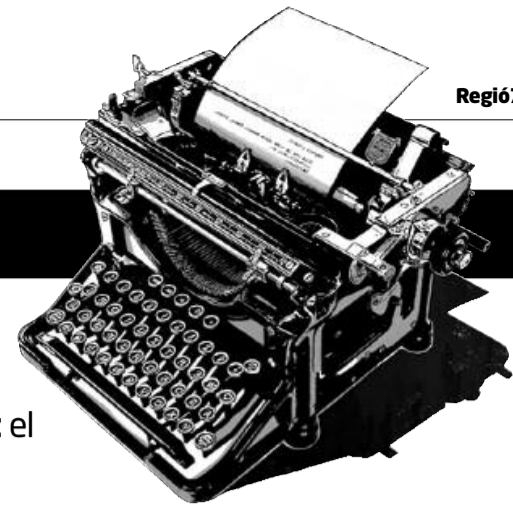

REVISTA ▶

ANY 2016/17
JOSEP
MARIA
PLANES

Julian

Enmig dels convulsos mesos previs al 18 de juliol del 1936, Josep Maria Planes obre un petit oasi per retre homenatge a dos dels artistes en voga del moment i per a qui tenia una sincera admiració: el ballarí Fred Astaire i el cineasta Charles Chaplin. Tria de **Pep Corral Vilella**

El llegat

CHARLOT I FRED ASTAIRE

LA PUBLICITAT, 12-4-1936

Fred Astaire... o la poesia dels peus, podríem dir, si el mot ens fos permès.

Amb els peus, he vist fer moltes coses, àdhuc he vist escriure -i no em refereixo, en dir això, als fenòmens de fira que us agafen la ploma amb el peu dret com si tal cosa-. He vist ballar, també. El que no havia vist mai era res que s'assemblés al jeroglífic rítmic, vivent i sonor que és l'art de Fred Astaire.

Difícil de comentar, l'art d'aquest jove. Us exposeu -vegi's la mostra- a fer literatura dolenta. Els seus balls tenen alguna cosa de diabòlic. Són, al mateix temps, un prodigi de precisió i de fantasia, però en cap moment se us acut que tot allò aquest home ho hagi pogut aprendre. Aprendre, oi?

Dintre la seva modesta esfera, Astaire és un geni. Tal com sona. En raport amb el cinema, el col·locaríem dintre una categoria en la qual sols tenen cabuda un Chaplin, un Walt Disney. El compliment val la pena.

Fred Astaire, ballarí anglès, prové del teatre. És sobre les taules que es féu un nom que li permeté entrar a Hollywood per la porta gran. No obstant, el seu art és essencialment cinematogràfic. Hi ha un ritme, una alegria, una vivacitat especials que el llenç enquadra i valora amb més intensitat que no pas el marc i les llums d'un escenari. És el que succeeix amb els números de Fred Astaire.

Certs literats han trobat rapports insospitats entre el jazz, l'asfalt, els anuncis lluminosos, els gratacels, els còctels i les comes de les *girls*. De tot plegat se n'han tret conseqüències morals i s'ha dit que tot això representava, en certa manera, l'ànima de la vida moderna. No sé pas si és veritat. Més aviat em sembla que aquesta filosofia de llustrina no té massa consistència, però podria resultar també que m'equivoqués.

En aquest cas, si, en efecte, tota aquesta orgia de brillantor i de moviment representés alguna cosa més que un bon tema de cartell o de «gos encadenat» de cinema, es podria dir que Fred Astaire, artista d'inspiració, és el ballarí que la interpreta i la simbolitza.

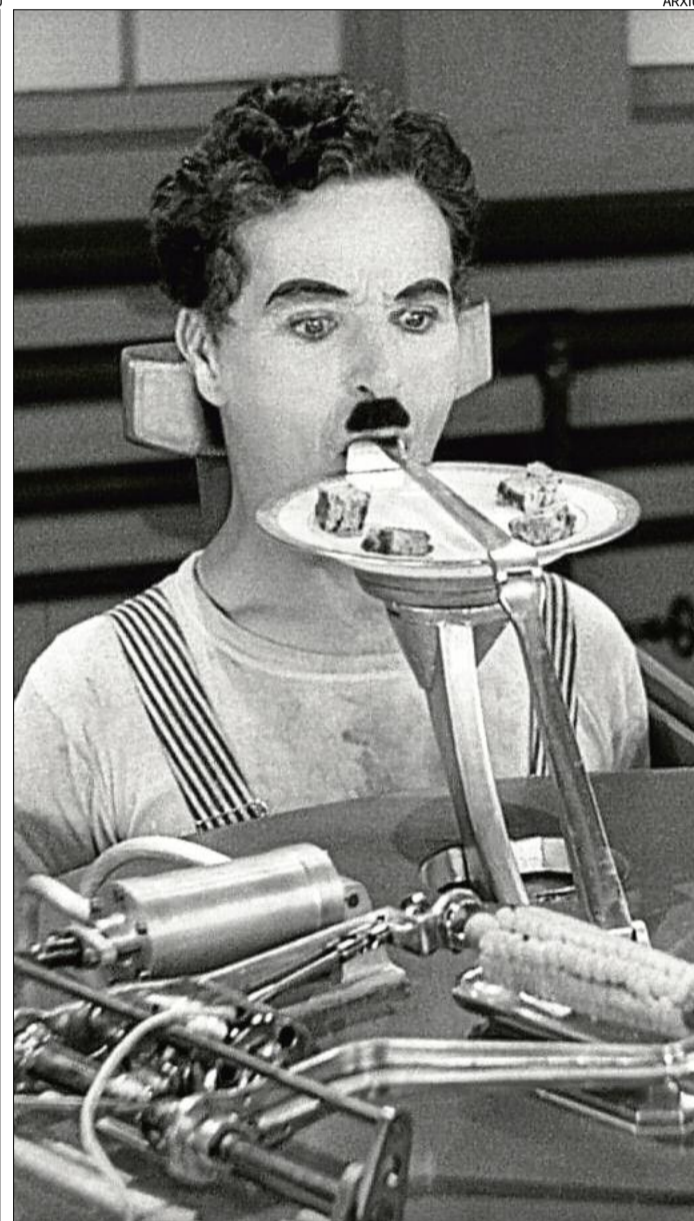
Es podria dir això i altres coses més arriscades, però impròpies de la confiança que em tenen posada els lectors. Per avui, doncs, ho deixarem així, tot agraint a Fred Astaire la bona nit del Dissabte de glòria que ens ha fet passar.

LA PUBLICITAT, 7-3-1936

Ibé: ja hem vist el film de Charlot. El millor elogi que es pot fer de la darrera pel·lícula del gran Chaplin és que no ha defraudat

El ballarí Fred Astaire, en una imatge dels anys 1930

Charlot intentant no morir-se de gana a «Temps moderns»

les nostres esperances.

¿Imagineu una responsabilitat més aclaparadora que la d'aquest artista únic, cada vegada que es disposa a fer un nou film? Tot el món està pendent de la seva obra. Abans que aquesta arribi al públic, ja està creada la seva llegenda.

Mentrestant, Charlot treballa, en silenci i amb misteri, per protegir-se de la curiositat i de la indiscreció que, de les cinc parts del planeta, es projecta sobre els seus estudis. I Charlot autor, Charlot director, Charlot intèrpret, Charlot tot sol s'acaba amb un moviment d'expectació sense precedents, que mobilitza tot el món. Ningú com ell no s'arrisca més a repetir el part de les muntanyes.

I, no obstant, Chaplin aguanta ferm

aquest seu prestigi, aquesta seva fama, que a còpia de traspasar totes les mesures, tenen alguna cosa de monstruosos.

Costa una mica, per tant, desentendre's del miratge que crea la seva popularitat grandiosa i no és pas fàcil d'observar-lo serenament, amb un ull humà, desproveït de les boires i dels prejudicis que la literatura ha fet sorgir entorn del mite Charlot.

Perquè aquest mite existeix. A Charlot, com als grans clowns, se l'ha comparat amb Shakespeare i se li ha dit que gratava l'eternitat. No exagerem. Charlot en té prou amb ésser un artista extraordinari, segurament el més gran artista del seu temps, perquè, de més a més, se'l vulgui posar en el rengle, que evidentment no li pertoca, dels grans recercadors de la Veri-

tat amb majúscula.

El millor mèrit de Charlot és haver sabut transposar a un art nou i mecanitzat com és el cinema, els valors eterns de la història simple i crua del cor humà.

Del seu darrer film, estrenat ahir a Barcelona, s'havia dit que estava influenciat per tendències comunistes. No és pas veritat. El Charlot de *Temps Moderns* és el Charlot de sempre, individualista desesperat que topa amb tots els obstacles amb què l'encercla l'egoisme i la duresa de la societat.

En aquest film hi ha, com a novetat, una sàtira ferotge del maquinisme i una voluntat, més accentuada, de presentar la misèria sense esperança que caracteritza la nostra època. Tota la història del film, però, és un teixit de rialles. La gent riu, mentre Charlot no fa altra cosa que sortir de la pressió per a tornar-hi a entrar, que cercar treball i provar de no morir-se de gana.

«Imagineu una responsabilitat més aclaparadora que la de Charlot quan es posa a fer un nou film?»